

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛЕНДЕСЛ К., ЛЕНДЕСЛ В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Патріотичне виховання як умова формування національної свідомості молодших школярів	109
ЛІБАК Н. А. Вплив педагогічної практики на формування компетентностей майбутнього вчителя української мови та літератури	111
ЛУГОШ І.М., ЛІБА О.М. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: проблеми та перспективи	113
МАРГІТИЧ К. Є. Концепція двомовної школи для закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення	114
МАРГІТИЧ Е.В., КУШНІР І.І. Загальні аспекти Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	116
МАРГІТИЧ Т. Formation of english communicative competence of senior school learners with the use of educational projects	118
МЕДВІДЬ Т. О. Виховне значення творів М. Лисенка для учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів	120
МИКУЛІНА А. К. Роль педагогічної етики у формуванні вихователя дошкільного закладу	122
МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В. Особливості навчання аплікації дітей старшого дошкільного віку	124
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Народний фольклор – важливий засіб екологічного виховання дошкільників	126
МИХАЙЛОВИЧ К. А. Концепція інклюзивної школи в Угорщині	128
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Угорщині	129
МОЛНАР Т.І. аксіологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	131
МОЛНАР Т.І., ЛЕДНЕЙ В.Е. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання	134
МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М. Сертифікація вчителів початкових класів як форма оцінювання фахових компетентностей	136
МОРОЗ Ф.В. Розвиток сили та формування силових навичок	138
МОЧАН Т. М. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики	140
ОСТОЛОШ Г.І., КОБАЛЬ В.І. Управління закладами освіти в територіальній громаді	142
ОСТРОВСЬКИЙ О. О., КОБАЛЬ В. І. Організаційно-педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури	143
ПИНЗЕНИК О. М. Реалізація компетентнісного підходу у процесі фахової підготовки педагога	145
PALLAY KATALIN. The roles of push-pull factors in student mobility	147
ПОПОВИЧ О.М., БАТИН Т.М. Предметно-розвивальне середовище як засіб розвитку комунікативних навичок у дошкільників	148
ПОПОВИЧ Я. В., ЛАЛАК Н. В. Моделювання уроку в сучасній початковій школі	150
ПОХАНІЧ ЯН. Уплив рівня освіти на євроскептичні настрої у словацькому суспільстві	152
ПРОДАН Н.В. Формування цифрових компетентностей керівників закладів освіти: обґрунтування проблеми	154
ПРОКОП М. В., ХОМА О. М. Формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період	156
РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Дидактична гра в освітньому процесі початкової школи	157

діяльності в міжкультурному освітньому середовищі, передбачає реалізацію трьох взаємопов'язаних компонентів:

- мотиваційного (формування у майбутніх учителів української мови та літератури мотивації до виконання професійних функцій, усвідомлення ними важливості та ролі ІОД в міжкультурному освітньому середовищі);

– змістового (засвоєння системи знань із навчальних дисциплін, що складають основу підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до ІОД в міжкультурному освітньому середовищі);

– операційного (формування знань, умінь та навичок майбутніх учителів української мови і літератури до ІОД в міжкультурному освітньому середовищі).

Підготовка майбутніх учителів української мови і літератури до професійної діяльності в міжкультурному освітньому середовищі у системі ступеневої професійної освіти ЗВО має передбачати не тільки включення педагогічних понять міжкультурної освіти в освітній процес, а й створення спеціальної структури інноваційного навчання зі зміною характеру фахової підготовки, реалізацію принципу наступності в навчальному процесі, забезпечення взаємозв'язку навчальних дисциплін, оптимізацію навчальних планів і освітньо-професійних програм, з врахуванням вимог Концепції НУШ та нового професійного стандарту вчителя ЗЗСО.

Література

1. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. 364 с.

2. Дуплійчук О. М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів-філологів до застосування проектно-комунікативних технологій: дис. канд. пед. наук. – Житомир, 2015. 322 с.

3. Стрілець С. І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Чернівці : ФОП Лозовий В.М., 2013. 508 с.

УДК 378:37.091.12-051:005.336.2(043.2)

ПИНЗЕНИК О. М.
Мукачівський державний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА

Проблема компетентнісного підходу в освіті розглядається у широкому колі науковців та практиків вітчизняної та зарубіжної педагогічної літератури. Це пов'язано з вимогами якісного забезпечення освітніми послугами, формування фахівця нової генерації, що здатний творчо підходити до вирішення проблем.

Реалізація освітніх завдань, які визначено перед фаховою освітою викликами сьогодення, що зорієнтовані на входження в єдиний інформаційний простір, гуманітарно-аксіологічний підхід до розвитку освіти, спрямованість на гуманістичну педагогіку та ідеї вільного розвитку особистості, вимагає систематичного вдосконалення системи становлення та розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів, зростання їхньої майстерності [1, с. 83]. Це

зумовлює якісний перегляд теоретичних положень як організації фахової підготовки майбутніх фахівців початкової освіти, так і забезпечення умов для їхнього професійного та особистісного вдосконалення впродовж усього життєвого шляху.

Питання сутності компетентнісного підходу та специфіки його застосування з метою підвищення якості освіти розглядається у працях В. Аніщенко, І. Зимньої, О. Овчарук, Г. Селевко, С. Козак, О. Мармаза та ін. У психолого-педагогічній літературі поняття «компетентність» ґрунтовно досліджується, починаючи з другої половини минулого століття. У професійній педагогіці немає одностайного підходу до розуміння поняття «компетентнісний підхід в освіті». Прикладом цього є такі думки науковців про те, що компетентнісний підхід означає поступову переорієнтацію домінуючої освітньої парадигми з переважаючою трансляцією знань, формуванням навичок створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, які означають потенціал, здатність випускника до виживання і стійкої життєдіяльності в умовах сучасного соціально-політичного, ринково-економічного, інформаційно насиченого простору» [2].

Узагальнюючи проблему упровадження компетентнісного підходу в українській освіті, О. І. Пометун зазначає: «Під поняттям «компетентнісний підхід» розуміється спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Результатом такого процесу буде формування загальної компетентності людини, що є сукупністю ключових компетентностей, інтегрованою характеристикою особистості. Така характеристика має сформуватися в процесі виховання та навчання і містити знання, вміння, ставлення, досвід діяльності і поведінкові моделі особистості» [3, с. 66].

Компетентнісний характер підготовки і зростання сучасного педагога потребує вибору та оптимального використання методів і прийомів, які б відображали стратегію і логіку освітнього процесу, спрямованого на науковий пошук, розвиток творчого потенціалу, реалізацію особистісної професійної траєкторії випускника закладу вищої педагогічної освіти. З огляду на зазначене вище, ефективне функціонування системи вдосконалення фахової підготовки педагогічних кадрів для закладів освіти має ґрунтуватися на наукових основах як філософського і міждисциплінарного, так і педагогічного рівнів. Результати нашого дослідження засвідчують, що ієрархічна система вихідних концептуальних положень реалізації компетентнісного підходу має забезпечувати врахування специфічних особливостей національної освіти, пов'язаних з впливом на її динаміку соціальних, економічних, дидактичних, організаційно-педагогічних і демографічних факторів через неухильне виконання низки методологічних вимог і методичних принципів.

На конкретно-науковому рівні в якості методологічних приписів висувуються такі вимоги, як використання здобутків суміжних дисциплін (загальна педагогіка, психологія, соціологія, соціологія праці, дошкільна

педагогіка, порівняльна педагогіка тощо), що мають безпосередні зв'язки і взаємозалежності з метою дослідження відповідності пізнавального інструментарію, що використовується, сутності і специфіці предмета, що вивчається, обґрунтування найбільш оптимального поєднання засобів і прийомів одержання необхідної інформації, доказовість очікуваних результатів.

Як відзначають дослідження, безпосереднє формування професійної компетентності має здійснюватися з урахуванням відомих дидактичних принципів – науковості, індивідуалізації, системності і послідовності, зв'язку з життям, єдності, свідомості й активності, комплексності тощо [4].

Таким чином, процес формування та удосконалення професійної компетентності майбутнього педагога має враховувати як загально-педагогічні, так і спеціальні вихідні положення. У першому випадку йдеться про діяльнісний особистісно зорієнтований характер розвитку задатків і здібностей майбутнього педагога, його активність, самостійну діяльність як суб'єкта власного професійного зростання.

Література

1. Данилова Г. Акмеологічна модель педагога. *Освіта і управління*. 2005. №3-4., С. 82-84.
2. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики*. К.: К.І.С., 2003., С. 13-39.
3. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* : [б-ка з освітньої політики] ; під заг. ред. О.В. Овчарук. К.: К.І.С., 2004. С. 66-72.
4. Вища освіта в Україні [навч. посібн.] / В.Г. Кремень, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко; За ред. В.Г. Кременя, С.М.Ніколаєнка. К.: Знання, 2005. 327 с.

UDC 37.015:316.4 (477.87)

PALLAY KATALIN

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

THE ROLES OF PUSH-PULL FACTORS IN STUDENT MOBILITY

The student mobility is influenced by a number of factors. The ability of the person concerned, the place of reception, the „so-called” meso- and macro-environment can influence individual's migration decisions. European student mobility does not just follow the dynamics of supply and demand. Labor market conceptualization draws attention to the macro-environment that influences individual's migration decisions. This includes homeland educational system, economical, demographic, political situation and prestige.

It is essential to take the „so-called” push and pull theory into account regarding the reasons for student mobility. The classical push and pull theory was developed by Ernst George Ravenstein, geographer and soldier. The key concept of the theory is: ”There are tempting factors in the host country that encourage the individual to

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>